

Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern mäter hur småföretagarna uppfattar det ekonomiska läget idag och inom den närmaste framtiden. Barometern omfattar företag med 1–49 anställda och baseras på telefonintervjuer som genomfördes av SIFO Research International under mars 2006.

Samtliga barometrar och bilagor kan hämtas hem från respektive organisations hemsida på Internet.

FöreningsSparbanken

Postadress: 105 34 Stockholm
Telefon: 08-585 900 00
Telefax: 08-585 910 26
Internet: www.foreningssparbanken.se

Företagarna

Postadress: 106 67 Stockholm
Telefon: 08-406 17 00
Telefax: 08-24 55 26
Internet: www.foretagarna.se

Småföretags- barometern

En rikstäckande undersökning om
småföretagarnas uppfattningar
och förväntningar om konjunkturen

Våren 2006

FöreningsSparbanken
och samverkande sparbanker

företagarna[®]

Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är en undersökning om konjunktur och tillväxtförutsättningar för Sveriges småföretag. Intervjuer med småföretag inom det privata näringslivet med 1–49 anställda visar hur de uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om den närmaste framtiden. Småföretagsbarometern publiceras två gånger per år. Den har genomförts sedan 1985. Denna gång omfattas 4 404 företag av undersökningen. De utfrågades under mars månad.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan FöreningsSparbanken och Företagarna. Cecilia Hermansson (FöreningsSparbanken) och Johan Kreicbergs (Företagarna) är författare till denna rapport. Vid genomförandet av intervjuerna har SIFO Research International medverkat. Läsare som är intresserade av undersökningsmetodik och diagram kan ladda ned materialet från FöreningsSparbanken och Företagarnas respektive hemsidor. Där presenteras också barometrar för län och storstadsregioner den 6 april i samband med att de presenteras regionalt.

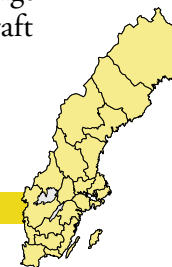
Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern ska bidra till kunskap om de små företagens betydelse för tillväxt och sysselsättning i den svenska ekonomin.

FöreningsSparbanken

Företagarna

Sammanfattning

- Småföretagskonjunkturen har fortsatt att stärkas. Den samlade konjunkturindikatorn – som är summan av nettotalen för sysselsättning, omsättning och beställningar – steg från 89 till 105. Uppgången under det senaste året har varit markant – för ett år sedan var indikatorn endast 67.
- Företagen förväntar sig att konjunkturen förbättras ytterligare under året som kommer. Konjunkturindikatorn väntas stiga till 113.
- I vårens undersökning är sysselsättningen fortfarande dämpad. Nettotalet har endast stigit till 13, vilket är en följd både av nyanställningar och att färre företag säger upp personal. Om ett år väntas nettotalet ha stigit till 20, en nivå som är mer förenlig med den starka konjunkturen vad gäller beställningar och omsättning.
- Lönsamheten har förbättrats något. Småföretagen upplever dock ett rationaliseringstryck och möjligheterna att höja försäljningspriserna har försämrats.
- Konjunkturen är starkast inom tjänsteproduktion. Särskilt uppdragsverksamheten väntas behålla sin starka position också under året som kommer. Även varuproducerande företag har en hygglig konjunktur, medan handelföretag, samfärdsel samt hotell och restaurang har den svagaste utvecklingen. Det finns dock en klar optimism om att konjunkturen stärks betydligt för hotell och restaurang under året som kommer.
- Fortfarande är det företag med huvudsakliga slutkunder på exportmarknaden som har den starkaste konjunkturen. Det är dock få småföretag som är internationella. Omkring sju av tio småföretag har ingen export eller import alls. Resterande företag har endast en liten del av sin omsättning på export.
- I vårens Småföretagsbarometer ser två av tre småföretag goda expansionsmöjligheter. Det är något fler än i höstas. Fortfarande utgör arbetsrätten/regelverket det största tillväxthindret. Samtidigt noterar fler företag än tidigare att tillgången på lämplig arbetskraft håller tillbaka expansionen.

Småföretagsbarometern våren 2006

Konjunkturuppgången fortsätter

Sveriges småföretag fortsätter att gynnas av en bättre konjunktur. Vårens Småföretagsbarometer visar att den samlade konjunkturindikatorn – som är en summering av nettotalen för ordergång, omsättning och sysselsättning – steg från 89 i höstas till 105. Ju högre värde indikatorn har, desto starkare är konjunkturen.

Uppgången drivs främst av en högre omsättning och fler beställningar, men även sysselsättningen har förbättrats något. Emellertid är nettotalet för sysselsättningen lågt i förhållande till hur starkt konjunkturen utvecklats för nya beställningar och omsättning. Lön-samheten i småföretagen har förbättrats, och den fortsatta trenden är positiv. Färre företag ser dock möjligheter att höja sina försäljningspriser.

Konjunkturen bland småföretagen har stärkts mer än de förväntade sig i höstas. Då förutsåg företagen att toppen var nådd, och att den nivån som noterades då skulle hålla i sig ett år. Konjunkturindikatorn förväntas nu stiga till 113. Tjänsteföretagen agerar drivmotor, medan konjunkturläget är och förutses förbli betydligt svagare bland de varuförmedlande företagen. Konjunkturen bland varuproducerande företag är god och förutses stabiliseras på den nivån.

Diagram 1: Konjunkturindikatorn för samtliga företag

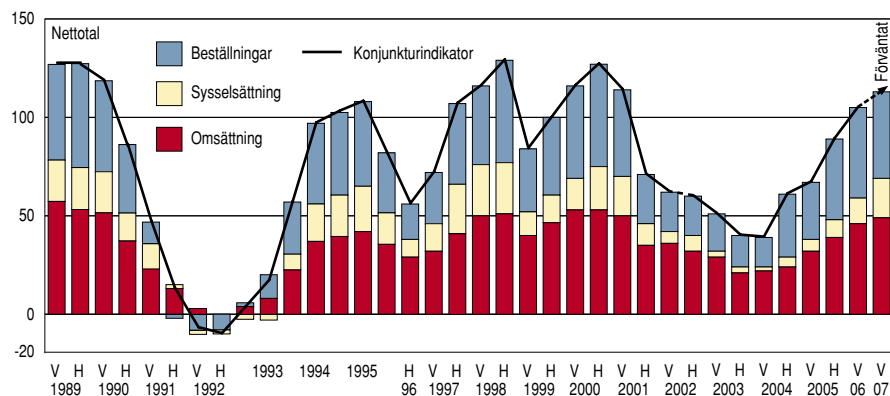
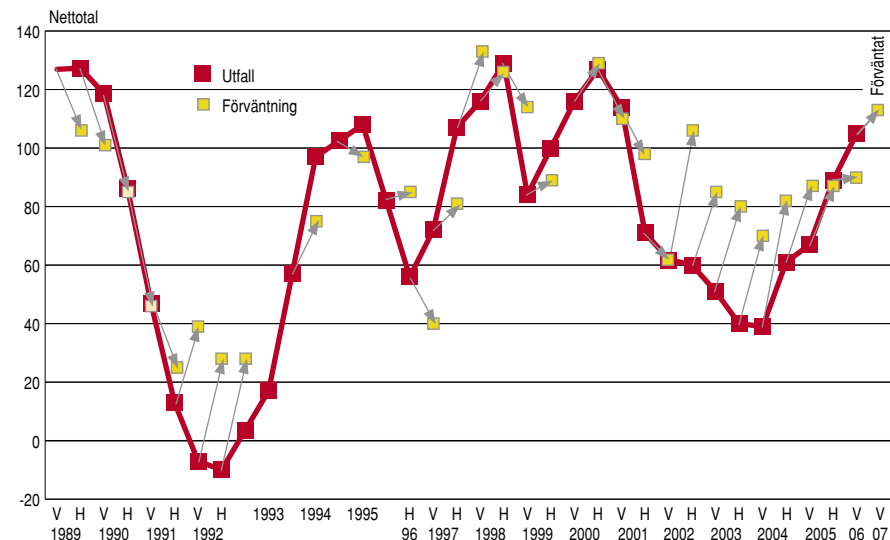

Diagram 2: Konjunkturindikatorn, utfall och förväntning

Inför det kommande året förväntas sysselsättningen stärkas i småföretagen. Nettotalet stiger från 13 till utifrån konjunkturläget mer normala 20. De nya jobben väntas komma till i tjänsteföretagen, bygg- och elektronikindustrierna samt inom hotell och restaurang.

Två av tre företag anser att det finns goda möjligheter att växa och expandera sin verksamhet. Fortfarande anser vart fjärde företag att arbetsrätten/regelverket förhindrar en ytterligare expansion. Bristen på lämplig arbetskraft har förvärrats jämfört med hösten. Vart sjunde företag anser att en svag efterfrågan håller tillbaka expansionsmöjligheterna. Samtidigt skulle endast tre av tio företag nyanställa om de fick en stor order. Resten skulle istället föredra mer tillfälliga lösningar.

Orderläget har fortsatt att stärkas

Under det senaste året har drygt hälften av företagen (54 %) fått ökade beställningar. Knappt ett av tio företag (8 %) har istället sett sin ordergång krympa. Nettotalet uppgick därmed till 46, jämfört med 41 i höstas.

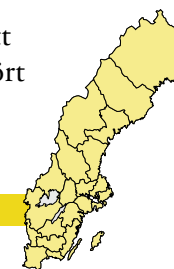
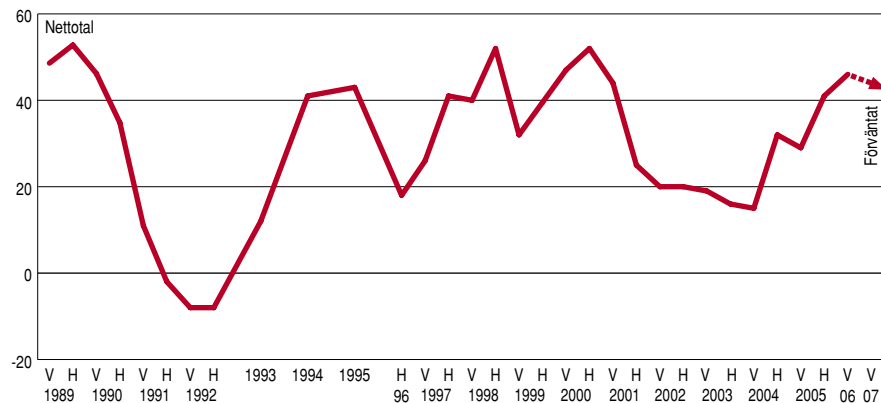

Diagram 3: Beställningar, samtliga företag

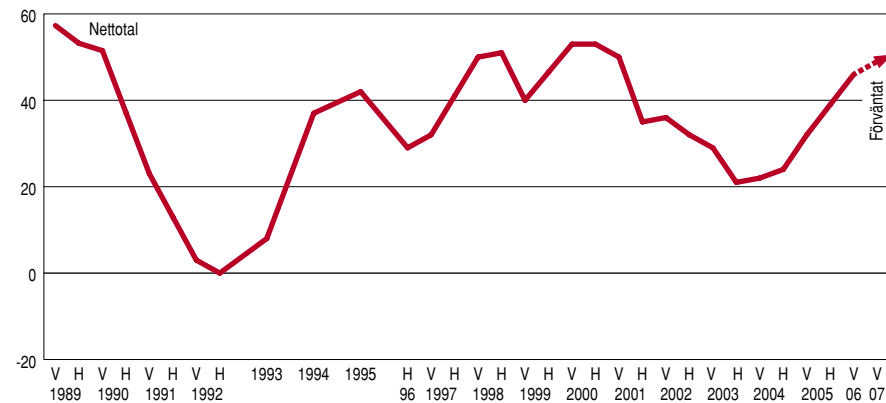

Skillnaderna är relativt stora mellan de minsta (1–4 anställda) och de största småföretagen (20–49 anställda). Medan nettotalet endast är 36 för de minsta, är det hela 57 för de största småföretagen. Företag som befinner sig i en expansionsfas har ett nettotal på 58. Bland branscherna är det företag inom byggnadsindustri och uppdrag-sverksamhet som har det högsta nettotalet (48), medan elektronik-industrin upplever det mest besvärliga orderläget (37). Även företag med slutkunder i offentlig sektor har ett sämre orderläge än företag med andra typer av slutkunder. Exempelvis har sju av tio exportföretag fått ökade beställningar under året som gått, medan motsvarande för offentlig sektor är fyra av tio.

I höstens undersökning förutsåg företagen ett något sämre orderläge under det närmaste året. Nettotalet skulle sjunka till 35. Efter ett halvår har denna prognos inte infriats. I stället har orderläget fortsatt att stärkas. Även jämfört med för ett år sedan då nettotalet för det kommande året skulle bli 37 har orderläget förbättrats mer än förväntat.

Inför de kommande tolv månaderna förväntar sig företagen inte längre samma nedgång. Nettotalet väntas endast sjunka marginellt till 44. Förändringen baseras på att färre av de större småföretagen ser ökade beställningar, medan nettotalet är stabilt för de mindre företagen. För samtliga småföretag gäller att 48 % förväntar sig

Diagram 4: Omsättning, samtliga företag

ökade beställningar, medan endast 4 % förutser att orderingen kommer att krympa.

Omsättningen har utvecklats bättre än väntat

Sex av tio småföretag har ökat sin omsättning under det senaste året, medan endast 14 % av företagen sett sin omsättning minska. Nettotalet blev därmed 46 – något högre än i höstas då nettotalet uppgick till 39.

Nära sju av tio företag som befinner sig i expansion har ökat sin omsättning. Detta gäller också för de största småföretagen. Drygt majoriteten av de minsta småföretagen har ökat sin omsättning. Företag med offentlig sektor som slutkund har haft en något sämre omsättningsutveckling än företag med andra typer av slutkunder. Tjänsteproducerande företag (uppdragsverksamhet och övriga privata tjänster) har haft den bästa omsättningen. Här blev nettotalet sammantaget 53. Det lägsta nettotalet (29) uppnås av företag inom hotell och restaurang.

För ett år sedan förväntade sig företagen att nettotalet för omsättning om ett år skulle vara 42. Även i höstas var det förväntade nettotalet på 41 lägre än det uppnådda. Omsättningen har således utvecklats något bättre än företagen själva förutsåg i de senaste undersökningarna.

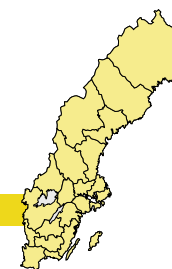
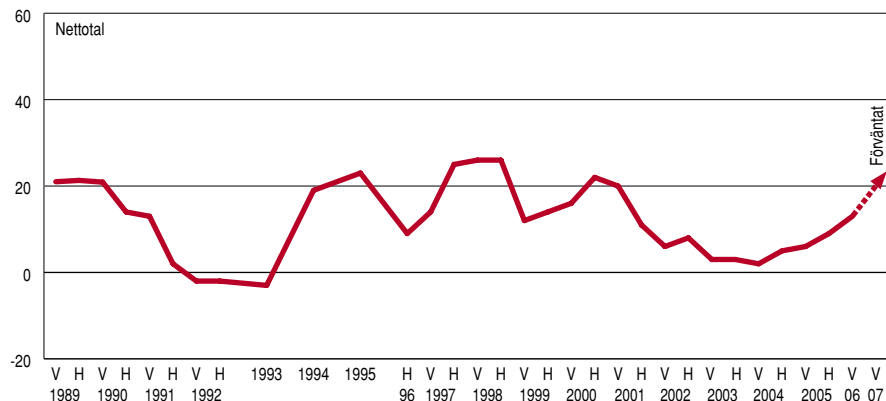

Diagram 5: Sysselsättning, samtliga företag

Om ett år förutses nettotalet för omsättningen ha stigit till 49. Uppgången baseras främst på att det är färre företag som förutser att omsättningen minskar. För företag i expansion förutses omsättningen förbättras ytterligare och nettotalet väntas stiga från 59 till 65.

Sysselsättningen stiger endast långsamt

Jämfört med det relativt starka konjunkturläget avseende beställningar och omsättning, fortsätter sysselsättningen att uppvisa en beskedlig utveckling. I likhet med de senaste två undersökningarna under förra året avvaktar fortfarande sex av tio småföretag med nyanställningar. Nettotalet har dock stigit till 13, från 9 i höstas och 6 för ett år sedan. Något fler (26 %) har fler sysselsatta idag än för ett år sedan, samtidigt som något färre (13 %) har sagt upp sin personal. Den lilla ökning av nettotalet på fyra procentenheter är således både ett resultat av att fler företag har ökat antalet sysselsatta och att färre företag minskat sin personal. Därmed är det lika många som avvaktar med nyanställningar.

Det högsta nettotalet (27) för sysselsättning rapporteras för de största småföretagen (20-49 anställda). Även företag i expansion har ett förhållandevis högt nettotal på 22. Bland branscherna är det företag inom elektronikindustrin (24) och uppdragsverksamhet (21) som

har haft störst anställningsbehov, medan företagen inom samfärdsel utmärker sig med den mest negativa utvecklingen (nettotalet blev endast -4). Företag med svenska hushåll som slutkunder har en betydligt sämre sysselsättningsutveckling, än företag som har slutkunderna bland andra svenska företag, offentlig sektor eller exportmarknad.

För ett år sedan förväntade företagen att nettotalet idag skulle vara 23, men dessa förväntningar har inte infriats. Företagen förutser att nettotalet om ett år är 20. Samtidigt stiger andelen företag som avvaktar med nyanställningar från 60 till 63 %. Andelen företag som ökar antalet anställda stiger från 26 till 28 %, medan andelen företag som minskar sina anställda nära halveras från 13 till 7 %. Det är de största företagen, företag i expansion och företag i tjänsteproducerande företag som svarar för den största optimismen. Även företag med offentlig sektor och andra svenska företag som slutkunder har starka förväntningar om en bättre sysselsättningsutveckling.

Drygt hälften av småföretagen (57 %) planerar inga investeringar under det närmaste året. Ungefär vart femte företag investerar, men förutser inte att dessa ger några effekter på sysselsättningen. De resterande företagen som investerar för att påverka sysselsättningen utgör 19 % av samtliga företag. I likhet med höstens undersökning rapporterar tre av fyra av dessa företag att investeringarna kommer att följas av nyanställningar, eller 15 % av samtliga företag. Ungefär ett av fyra av dessa företag (eller 4 % av samtliga företag) investerar för att kunna minska antalet anställda. Det är vanligare att investeringar görs för att rationalisera inom de största småföretagen, tillverkningsindustrin och även i detaljhandeln.

Andelen företag som arbetar med fullt kapacitetsutnyttjande har ökat från 55 % i höstens undersökning (och från 51 % för ett år sedan) till 58 % våren 2006. Inom byggnadsindustrin arbetar nu 72 % för fullt. Även bland företag i expansion är denna andel förhållandevis hög (60 %). Företag inom elektronikindustrin uppger att de kan producera och sälja mer. Endast 38 % av elektronikföretagen arbetar med fullt kapacitetsutnyttjande och det är sannolikt bland dessa som sysselsättningsökningen gjort sig gällande.

Vi har i likhet med i höstas ställt frågan hur företagen skulle agera i fråga om personalstyrka om de fick en stor order eller en ny kund

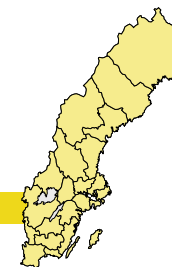
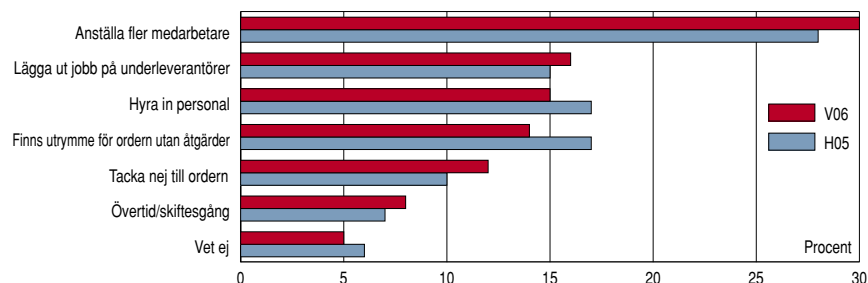

Diagram 6: Hur företagen agerar om de får en stor order

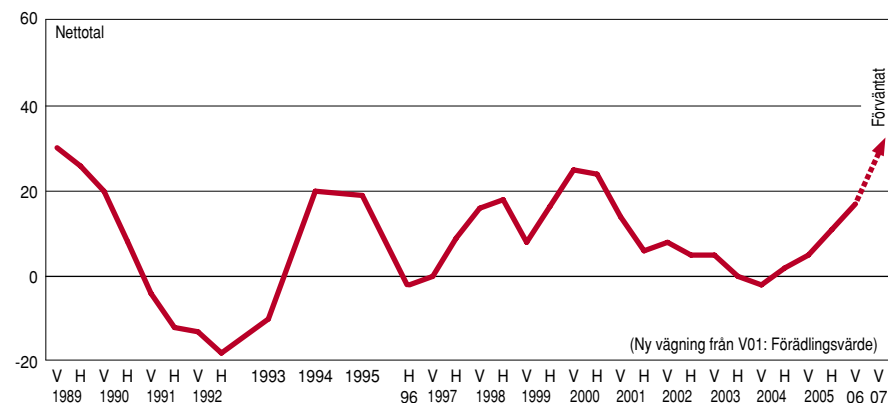
som ökade företagets försäljning med cirka 25 % under minst ett år. Resultatet är likartat, men företagen är marginellt mer positiva till att anställa fler medarbetare än att ta till mer tillfälliga lösningar. Tre av tio företag skulle öka antalet medarbetare, jämfört med 28 % i höstens undersökning. Andelen företag som skulle hyra in personal uppgick till 15 %, jämfört med 17 % i höstas. Fler skulle lägga ut jobb på underleverantörer (16 % jämfört med höstens 15 %) och ta till övertid (8 % jämfört med 7 % i förra undersökningen). Färre har ledig kapacitet att ta till (14 % jämfört med 17 %). Något fler skulle tacka nej till ordern (12 % jämfört med 10 %). Fortfarande kan konstateras att majoriteten av småföretagen hellre hittar andra lösningar än att anställa permanenta medarbetare, trots att efterfrågan skulle öka markant.

Störst vilja att nyanställa vid större ökning av efterfrågan har företag som arbetar med övriga privata tjänster (38 %) och de största småföretagen (48 %). En liten anställningsvilja har inte oväntat de minsta småföretagen (19 %) och bland branscherna är det elektronikföretagen som i första hand hittar mer tillfälliga lösningar.

Lönsamheten har blivit bättre

Lönsamheten har förbättrats jämfört med de senaste undersökningarna. Nettotalet steg från 11 i höstas, till 17. Andelen företag som noterade en förbättrad lönsamhet steg till 38 %, jämfört med 36 % i höstens undersökning. Fortfarande är det drygt ett av fem företag som erfarit en försämrad lönsamhet under året som gått.

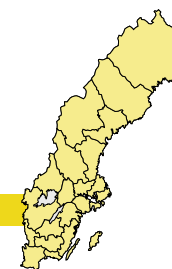
Diagram 7: Lönsamhet, samtliga företag

Vinstutvecklingen inom samfärdsel är särskilt pressad. Här blev nettotalet negativt på -5, vilket innebär att fler företag fick en sämre lönsamhet än dem som fick en bättre. Andra typer av varuförmedlande företag hade också en svag vinstutveckling. Den mest positiva utvecklingen svarade expansiva företag för (nettotalet gick upp till 32) samt byggnadsindustrin (29).

För ett halvår sedan förutsåg företagen att lönsamheten skulle stiga under det kommande året och nettotalet skulle gå upp till 23. Detta har ännu inte infriats. Inför det kommande året förutses nettotalet stiga till 29. Optimism finns inom samtliga branscher, även inom de varuförmedlande företagen.

Jämfört med höstens undersökning är det färre företag som förutser att de kan höja sina försäljningspriser. Nettotalet har fallit från 32 till 27. Det är 37 % av företagen som förutser att de kommer att kunna höja priserna. Samtidigt tror vart tionde företag att priserna blir lägre under året som kommer. Sämst "Pricing Power" har elektronikindustrin (nettotalet är endast 5), medan byggnadsindustrin (37) och övriga privata tjänster (40) förutser en fortsatt god lönsamhet och ser relativt goda möjligheter att höja sina priser.

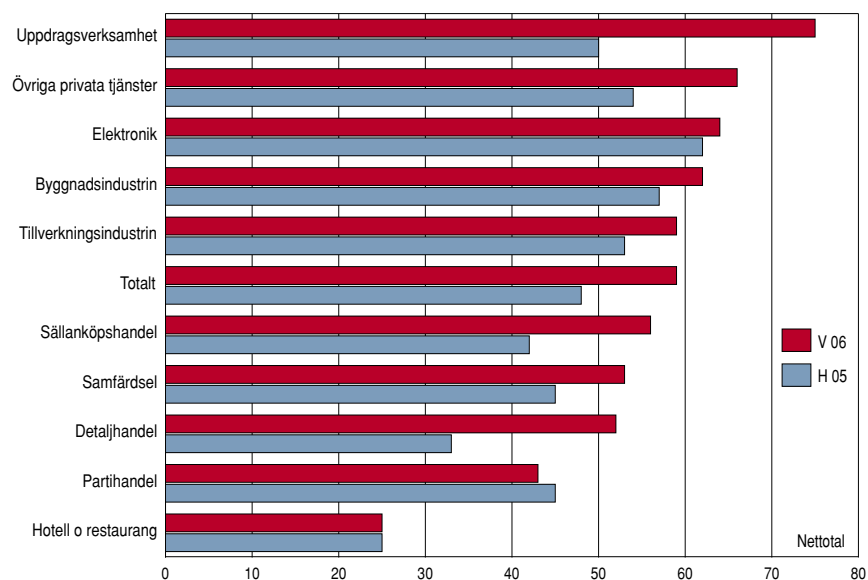
Konjunkturläget i olika branscher

I likhet med tidigare undersökningar skiljer sig konjunkturläget åt mellan branscher. Den starkaste konjunkturen återfinns inom uppdragsverksamhet och annan tjänsteproducerande verksamhet. Även inom varuproduktionen är konjunkturen god. Det svagaste konjunkturläget har i likhet med höstens undersökning varuförmedlande företag, särskilt inom hotell och restaurang.

Alla branscher – utom partihandeln där konjunkturindikatorn fallit och hotell- och restaurang där den är oförändrad – har uppvisat en förbättring under det senaste halvåret. Den starkaste uppgången svarar uppdragsverksamhet (+25) och detaljhandeln (+19) för.

Företagen i samtliga branscher – utom inom samfärdsl – förväntar sig att konjunkturläget skall förbättras under året som kommer. Störst uppgång jämfört med nuvarande konjunkturläge förväntar sig företagen inom hotell och restaurang. Företag inom uppdragsverksamhet förutses fortsätta att ha den bästa konjunkturen av alla branscher.

Diagram 8: Konjunkturläget i olika branscher (indikatorn exkl. nettotalet för beställningar)

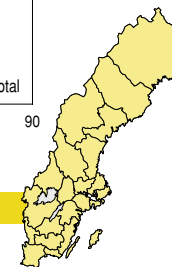
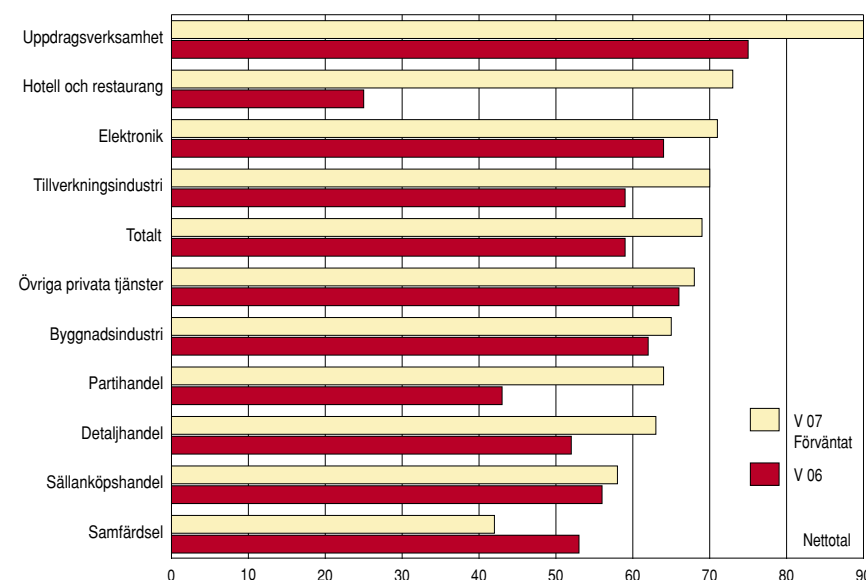
Handelsföretagen står och stampar

Jämfört med höstens Småföretagsbarometer har konjunkturen för varuförmedlande företag stärkts något, men fortfarande är konjunkturläget betydligt svagare än i varu- och tjänsteproduktion. Konjunkturindikatorn har stigit från 40 till 49.

Partihandeln fortsätter att tappa fart, medan utvecklingen har stabiliserats för hotell- och restaurang på den lägsta nivån för alla branscher. Här är konjunkturindikatorn endast 25. Att det är fler företag som minskar sin personal än som nyanställer medför att nettotalet för sysselsättningen drar ned konjunkturindikatorn. Samtidigt är även nettotalet för omsättningen högst beskedligt.

En något mer positiv utveckling karaktäriserar handel och samfärdsl. Konjunkturindikatorn för detaljhandeln sammantaget steg från 33 till 52. Det finns förväntningar om en starkare konjunktur om ett år. Den största överraskningen är att företagen inom hotell och restaurang förväntar sig en kraftfull återhämtning med en konjunktur

Diagram 9: Det förväntade konjunkturläget i olika branscher (indikatorn exkl. nettotalet för beställningar)

turindikator på 73 om ett år (+48). Både omsättning och sysselsättning kommer enligt företagen själva att utvecklas betydligt starkare än andra branscher inom varuförmedling. Förväntningarna inom parti-, detalj- och sällanköpshandeln är mer måttliga. Däremot ökar pessimismen inom samfärdsel, då företagen väntar sig en sämre konjunktur de närmaste tolv månaderna.

Varuproducerande företag håller ångan uppe

Företag som producerar varor – tillverkning, elektronik och byggnadsindustri – har stärkt sin konjunktur under det senaste halvåret. Konjunkturindikatorn har stigit från 100 till 106 när hänsyn tas till samtliga tre delkomponenter (beställningar, omsättning, sysselsättning). Konjunkturläget är starkast inom byggnadssektorn. Konjunkturindikatorn nådde 110, vilket visar att det är den näst starkaste branschen i vårens Småföretagsbarometer.

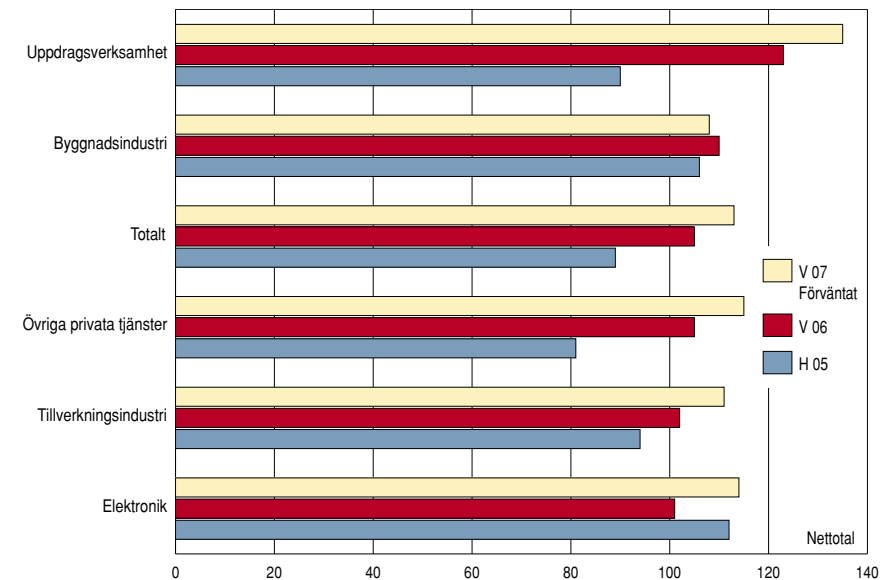
I höstens undersökning var elektronikindustrin den starkaste branschen, men vårens mätning visar på en viss försvagning. I nuläget är elektronikindustrin emellertid den sektor som uppvisar det största nyanställningsbehovet. Medan nettotalet för omsättning och beställningar har dämpats något, har sysselsättningen stärkts. Konjunkturindikatorn har fallit från 112 till 101. Tillverkningsindustrin noterar en liten förbättring för samtliga tre delkomponenter och konjunkturindikatorn har stigit från 94 till 102.

Även varuproducerande företag förväntar sig att konjunkturen stärks något ytterligare under året som kommer. Konjunkturindikatorn väntas stiga till 109. Störst optimism uppvisar företagen inom elektronikindustrin, följt av tillverkningsindustrin och byggnadsindustrin. I höstens undersökning sjönk byggföretagens förväntningar kraftigt, men nu har optimismen åter infunnit sig och konjunkturen förutses stabiliseras på den nuvarande nivån.

Tjänsteföretagen agerar draglok

Tjänsteproducerande företag har medvind. Konjunkturindikatorn visar att detta är den starkaste sektorn såväl i nuläge som om ett år. Den starkaste branschen i vårens Småföretagsbarometer är uppdragsverksamheten. Här har konjunkturindikatorn stigit från 90 i

Diagram 10: Konjunkturläget när beställningskomponenten har lagts till (varuproducerande och tjänsteproducerande företag)

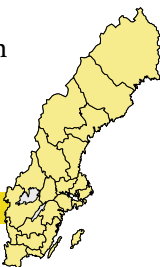

höstas till 123. Nettotalet för sysselsättning är det andra starkaste i undersökningen på 21 (efter elektronikindustrin) och förväntas av företagen själva stiga till 32 om ett år. Här förutses många av de nya jobben skapas. Om ett år förutses konjunkturindikatorn till 136, vilket innebär att uppdragsverksamhet väntas behålla sin position som barometerens starkaste bransch.

Övriga privata tjänster har också haft en positiv utveckling. Indikatorn har stigit från 81 till 105. Om ett år väntas den ha nått 115. Sysselsättningen är beskedlig i nuläget, men om ett år väntas nettotalet ha stigit till 27 och utgöra den näst starkaste branschen för arbetsmarknaden (efter uppdragsverksamhet, och före elektronik och hotell- och restaurang).

Slutkunder: Exportmarknaden fortfarande mest attraktiv

Vi har undersökt konjunkturläget utifrån vilka slutkunder företagen har. Dessa indelas i svenska hushåll, offentlig sektor, andra företag i Sverige och exportmarknaden.

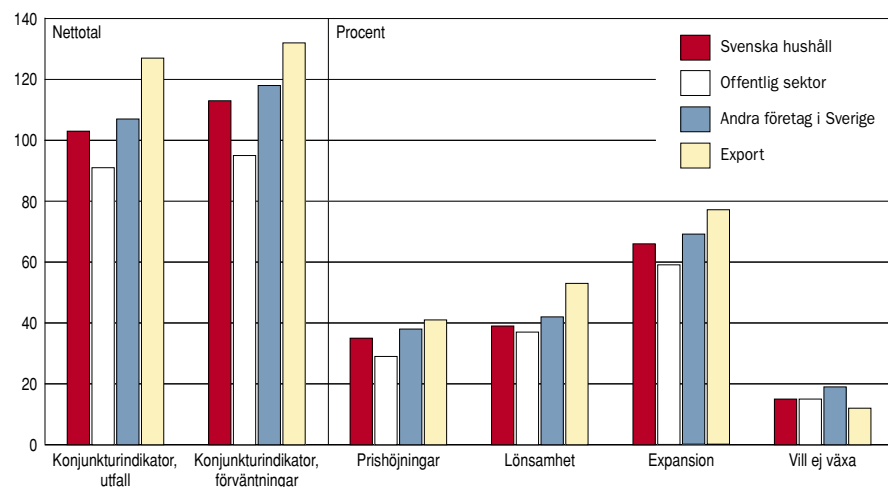
Företag med slutkunder på exportmarknaden har det starkaste konjunkturläget. Konjunkturindikatorn är högst på 127, men har fallit jämfört med höstens undersökning från 134. Även under året som kommer väntas exportföretagen ha den starkaste utvecklingen – konjunkturindikatorn förutses till 132.

På andra plats kommer företag med svenska företag som slutkunder. Här har konjunkturindikatorn stigit från höstens 91 till 107. Det är bättre än höstens förväntningar. Om tolv månader väntas konjunkturindikatorn ha stigit till 118.

Även för företag med svenska hushåll som huvudsakliga slutkunder har konjunkturutvecklingen varit positiv. Konjunkturindikatorn har stigit från 82 till 103, och väntas stiga till 113 om ett år.

I likhet med den senaste undersökningen är konjunkturläget mest dämpat för företag med offentlig sektor som slutkund. Konjunkturindikatorn har visserligen stigit från 70 till 91, men är den svagaste bland de fyra grupperna. Förväntningarna är också mycket modesta eftersom indikatorn endast väntas stiga till 95. Detta bör dock jäm-

Diagram 11: Konjunkturläget i småföretagen utifrån deras slutkunder

Konjunkturindikator – summan av nettotalen för sysselsättning, beställningar och omsättning. För de övriga gäller andelen som ser möjligheter till prishöjningar, som förutses högre lönsamhet, som förutses expansion samt andel företag som uppger att de ej vill växa som största tillväxthinder.

föras med höstens undersökning då förväntningarna var pessimistiska och indikatorn skulle falla till 60 om ett år.

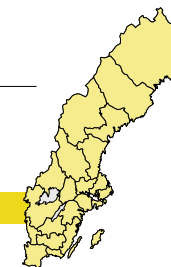
Sammantaget har samtliga fyra grupper uppvisat en förbättrad konjunktur under året som gått och förväntningarna är fortsatt optimistiska. Exportsektorn förutses bättre möjligheter att höja sina försäljningspriser, samtidigt som de bedömer att de kommer att ha den bästa vinstutvecklingen. Det är också här vi finner de företag som ser flest expansionsmöjligheter, och som inte i lika stor utsträckning som andra företag väljer att inte växa. Med hänsyn till att exportföretagen har den bästa utvecklingen vad gäller konjunktur, lönsamhet och tillväxtmöjligheter är det intressant att studera i vilken utsträckning småföretagen är verksamma i utlandet.

Endast 304 av tillfrågade 4 404 företag (eller knappt 7 %) uppger att de har exportmarknaden som sin huvudsakliga slutkund. Eftersom företagen kan ha flera slutkunder har vi även frågat företagen hur stor andel av omsättningen som går på export. För samtliga företag gäller att 73 % av företagen, eller drygt sju av tio, inte har någon export alls. Endast 2 % av småföretagen exporterar mer än 80 % av omsättningen. Det handlar framför allt om företag inom elektronik, tillverkningsindustri, och partihandel.

Vi har även ställt frågor om importen. Situationen är likartad. Sju av tio företag importerar ingenting. Som väntat har partihandel och elektronikföretag en hög andel import av sin omsättning.

Tabell 1: Hur mycket av företagens omsättning som går på export

	Ingenting	1–20 %	21–80 %	Över 80 %
Tillverkningsindustrin	48	31	18	3
Elektronik	39	23	23	15
Byggnadsindustrin	92	6	2	0
Partihandel	52	31	14	3
Detaljhandel	88	10	1	1
Sällanköpshandel	83	14	2	1
Hotell och restaurang	89	9	2	0
Samfärdsel	76	13	9	2
Uppdragsverksamhet	71	22	5	2
Övriga privata tjänster	90	6	1	3
Totalt	73	18	7	2

Tillväxthinder

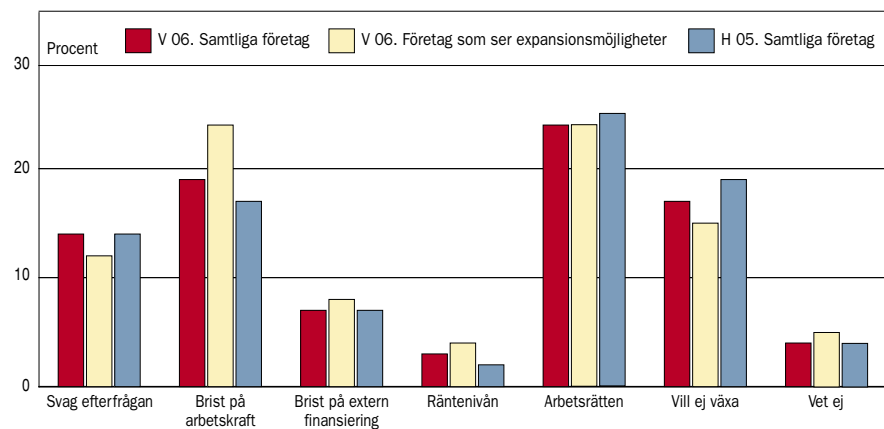
Två av tre företag ser expansionsmöjligheter

Andelen företag som ser möjligheter att expandera sin verksamhet har ökat från 60 % i höstas till 67 % våren 2006. Störst möjligheter att växa ser företag inom uppdragsverksamhet, de största småföretagen samt byggnadsföretagen. Detaljhandeln, inklusive sällanköps-handeln, är mest pessimistiska om sina möjligheter att växa.

Arbetsrätten/regelverket är det viktigaste tillväxthindret

Vi har ställt frågan om vilken faktor som utgör det största hindret för en ytterligare expansion. Det viktigaste skälet är arbetsrätten/regelverket. Ett av fyra företag (24 %) anger detta skäl som det viktigaste. På andra plats kommer bristen på lämplig arbetskraft. Nära ett av fem företag (19 %) finner inte kompetent personal och detta hindrar deras expansionsmöjligheter. Att företagen inte vill växa är det tredje största tillväxthindret. I höstens undersökning var detta det andra viktigaste skälet, men nu har andelen minskat från 19 till 17 %. Först på fjärde plats kommer en svag eller otillräcklig efterfrågan på företagets produkter. Det är 14 % av företagen som anger detta skäl. Att företagen skulle ha svårigheter att finna extern finansiering är det endast 7 % av företagen som uppger. Även räntenivån utgör ett förhållandevis svagt skäl att inte växa. Andelen företag som framhåller denna faktor har

Diagram 12: De viktigaste tillväxthindren för en ökad expansion

stigit från 1 % för ett år sedan, 2 % i höstens undersökning och nu anser 3 % av räntenivån är för hög för att expandera.

Det finns vissa skillnader mellan branscher. En relativt hög andel av partihandelsföretagen uppger arbetsrätten/regelverket. Dessa har också en högre andel som anger svag efterfrågan som det främsta tillväxthindret. Byggnadsindustrin har störst problem att finna lämplig arbetskraft, samtidigt som de också är förhållandevis ovilliga att växa. Elektronikindustrin och företag inom hotell och restaurang uppger oftare än andra branscher – ungefär dubbelt så ofta – att de har svårt att finna extern finansiering.

Att sysselsättningen endast förbättras långsamt trots ett förhållandevis gott konjunkturläge kompliceras av det faktum att många branscher – och inte enbart byggnadsindustrin – har problem att finna lämplig arbetskraft. Detta problem har förvärrats under det senaste året. Försämringen märks främst inom branscher där konjunkturläget är särskilt starkt, såsom uppdragsverksamhet. Den största bristen upplever byggnadsindustrin, men här har andelen minskat från 34 till 32 %, vilket fortfarande är en hög siffra.

Diagram 13: Småföretagens arbetskraftsbrist

